

baptist.dk

Himmeriget er deres

4

2017

Indhold

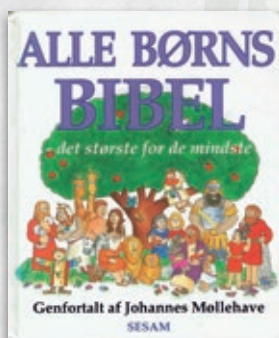
– Himmeriget er deres

3 Troens rollemodel

– leder

4 En moderne H. C. Andersen

– portræt af Sigurd Barrett

7 En Gud med en plan, en drøm og mange ideer

– om gudsbilleder i børnebibleer

10 Oplæring til tro

– søndagsskole i et historisk perspektiv

12 Er ethvert barn mon et Guds barn?

– hvis er børnene?

15 Guds ord det er vort arvegods, det skal vort afkoms være

– om børns udvikling og tro

18 Levende tro

– guldorn fra Viggo Klausen

20 I skyld har jeg været, fra jeg blev født

– Guds forsprog – teologi om børn

23 Tre principper fra Godly Play

– inspiration til børnearbejde

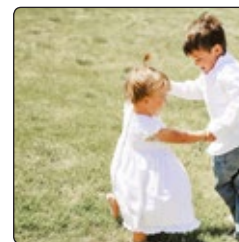
26 Det er for børn!

– om børnetaler

28 I kamp for åndsfriheden

– åndsfrihed på dagsordenen

30 Sæby Baptistkirke i nye lokaler

[📷] Flickr – Amanda Tipton

30 Navne

31 Serie om kirkeåret

– trinitatis

32 Noget at komme efter på sommerstævnet

– appetitvækker

34 DUKUNDANE – lad os være venner!

– Mikrofinans, når det er bedst

36 Gudstjeneste er noget, vi gi'r til hinanden

– klumme

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 4, 2017 – 164. årgang

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lone@baptistkirken.dk
Gitte Elleby Jørgensen, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptist.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD og hjemmeside:
Ole Engel

Grafisk design: Pedersen & Pedersen, Aarhus
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 3.150

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne. Bemærk dog, at redaktionen planlægger to numre ad gangen.

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 5: 6. oktober. Deadline 7. august
Nr. 6: 1. december. Deadline 2. oktober

Baptistkirken i Danmark
Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708
Telefontid: Mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed. Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet. Bladet kan modtages som lydfiler på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Gaver til *baptist.dk*: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 2299 6483 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Troens rollemodel

[≡] Lone Møller-Hansen

[□] Kurt Bøgsted

Når troen på Jesus betyder noget for os, vil vi gerne give børnene den tro. Det vil vi som forældre, bedsteforældre, børnemedarbejdere og som kirke. Vi kan samtidig være meget famlende overfor, hvordan vi gør det på en god måde.

Hvis vi selv har oplevet, at Jesus er blevet presset ned i halsen på os som børn, vil vi være meget varsomme med at gøre det samme mod andre. Måske bliver vi faktisk passive formidlere af troen og håber, at Gud gør alt arbejdet. Eller kirken ...

Hvis vi er kommet til tro i en moden alder, vil vi sikkert prøve at dele den tro, men vi har brug for vejledning – for vi har ikke haft nogen rollemodeller.

Troens primære formidlere

Forældre vil altid være de primære formidlere af tro til børnene. Den ene time søndag formiddag – en gang imellem – hvor barnet er i børnekirke, kan ikke gøre det. Slet ikke. Det kan højst støtte op om

det, der sker derhjemme. Det slog norske Viggo Klausen fast for os for flere år siden, da han var i Mariager. I år kommer han til Lindemborg, og du kan læse nogle af hans tanker dels her i bladet på s. 18-19, dels på www.baptist.dk

Altså er det forældrene, som skal finde ud af at formidle troen til deres børn. Ikke tro som viden, men tro som et personligt gudsforhold.

Personlig relation til Gud

Det kræver, at mindst en af forældrene *har* en personlig relation til Gud. Hvis man ikke har det, er det det første vigtige skridt. Der findes mange hjælpemidler. Spørg præsten, andre kristne, læs bøger eller søg på nettet!

Dernæst handler det om at vise børnene, hvad troen betyder for dig selv. Rachel Turner, som vi håber at få til sommerstævnet 2018, har skrevet en fremragende bog ›Tro i børnehøjde‹, hvor hun giver gode råd. Bl.a. siger hun: ›Lad

barnet se dig praktisere din tro, din personlige relation, igennem et lille vindue. Du viser kun ›stoppen af isbjerget‹, men kun derved kan barnet lære selv at få en personlig relation.‹

Må hendes bog – og bladet her – inspirere dig til at dele din tro med de børn, du har i din nærhed!

En moderne H. C. Andersen

En regnvåd formiddag i slutningen af marts måned mødes jeg med Sigurd Barrett til en eftertænksom samtale. Bænket ved det solide plankebord i Sigurds samtalekøkken taler vi om dannelse og trosoplæring. Køkkenet er tydeligvis kernen i hjemmet, hvor børn har en vigtig plads. Det er også her, Sigurds fortællinger til børn og voksne tager sin spæde begyndelse.

[≡] Anita Bjerg Elleby

[□] David Trood

Sigurds dannelseshylde til børn:

- Sigurd fortæller Bibelhistorier
- Sigurd fortæller om de nordiske guder
- Sigurd fortæller om de græske guder
- Sigurd fortæller Danmarkshistorie
- Sigurd fortæller om Luther

Alle bøgerne er udgivet på *Politikens Forlag* i perioden 2010-2017.

Hvad tænker du, når jeg siger trosoplæring?

Det er en gave, som man kan give til et barn. En barnegave. Oplæring kan lyde som indoktrinering, men det synes jeg nu ikke, at det er. Men det er vigtigt at introducere den kristne tro i lyse vendinger. Dernæst kan vi fortælle om det, vi må gøre – fx de 10 bud.

Hvilken betydning havde troen i din barndom?

Jeg er adoptivbarn. Da jeg var 23 år gammel, lærte jeg min biologiske mor at kende og har derfor to mødre. Hjemme hos mine adoptivforældre var troen en naturlig del af livet. Vi var ikke flittige kirkegængere, men følte absolut tilhørsforhold til kirken. Hver aften havde min mor og jeg et fast ritual. Først bad vi Fadervor, dernæst sang vi salmen »Nu lukker sig mit øje«. Det gav mig stor tryghed at vide, at englen passer på mig, mens jeg sover. Det var dejligt på et højere plan og fyldte mig med varme følelser.

Hvad har det at synge betydet for din tro?

Derhjemme sang jeg sammen med min mor. Da jeg blev ældre, sang jeg i gymnasiekoret, som også sang i kirken. Viborg Domkirke er udsmykket med mange flotte kalkmalerier, som fortæller den gode historie, blandt andet om Lazarus, der ligger i

Abrahams skød. Jeg kunne godt lide at se på billederne, mens jeg sang.

Hvordan tror du, at Gud ser på os – både børn og voksne, hvis vi gør noget, vi ikke må?

Jeg tror, Gud er som en far. Han bliver ikke vred. Han bliver snarere skuffet, når vi gør noget forkert. Som far bliver jeg også selv skuffet, mere end jeg bliver vred. Jeg glæder mig over børns gode intentioner – også selv om det måske går galt.

Hvad vil du gerne opnå med dine bøger?

Jeg vil gerne give anledning til spørgsmål. Hvad kan man lære af Danmarkshistorien? Vi skal ikke være hovmodige. Vi mistede vores land på den bekostning. Dannelse er at fortælle de gode historier og give vores børn anledning til refleksion. Jeg vil gerne have samtalen tilbage i familien. Der er så meget, der tager opmærksomheden. Det er derfor mit mål, at bøgerne skal have så meget power, at de kan hamle op med skydespil på iPad – derfor findes de også på forskellige platforme: Film, bog, brætspil.

Hvorfor tror du, at din børnebibel er så populær?

Der er mange, som gerne vil have hjælp til at fortælle om troen. Målgruppen for bogen er 5-100 år! Andre børnebibler er skrevet til →

» Jeg vil gerne have samtalen tilbage i familien. «

børn fra 8-10 år, og det er faktisk for sent. På det tidspunkt kan det være vanskeligt at fange deres interesse. Det er lettere med dem, som er lidt yngre.

Hvordan arbejder du med sproget?

Jeg arbejder med begrebet »stopord«. Det er ord, som børn ikke forstår, fx farisæer, apostel. Eftersom jeg henvender mig direkte til barnet, så finder jeg andre udtryk, som jeg er sikker på, at barnet forstår. Jeg skriver fx, at Gud opfandt verden. Ordvalget betyder meget, og hver enkelt sætning er vejet. Samtidig må vendingen gerne give stof til eftertanke for den voksne.

Jeg har i den forbindelse en sød historie: En journalist læser op for sin lille datter. Datteren siger, at hun gerne vil høre mere, men stiller ingen spørgsmål. Mor undrer sig, men det går op for hende, at de manglende spørgsmål skyldes, at datteren har forstået, hvad hun fik læst højt.

Hvilke virkemidler anvender du i formidlingen af bibelhistorierne?

Der hører en film med til børnebibelen. Det er sikkert en medvirkende faktor til den store popularitet. Der er ingen blasfemi i filmen. Den kan ses af alle fra to år og forstås fra tre år. I filmene er Snapper en gennemgående figur. For at sikre mig kirkelig bredde, har jeg undervejs haft kontakt med

seks præster fra forskellige kirker. Dem bruger jeg som sparringspartnere.

Hvordan inddrager du dine egne børn?

Børnene er med i processen og agerer prøveklude undervejs. De er med på scenen og på pladen. Alle mine børn tør tage en mikrofon. Jeg viser dem tillid og spørger: »Hvad er det værste, der kan ske?« I dagens Danmark er det atypisk at forene familieliv med karriere. Når jeg har mine børn med ind på scenen, synes andre børn, at det er spændende.

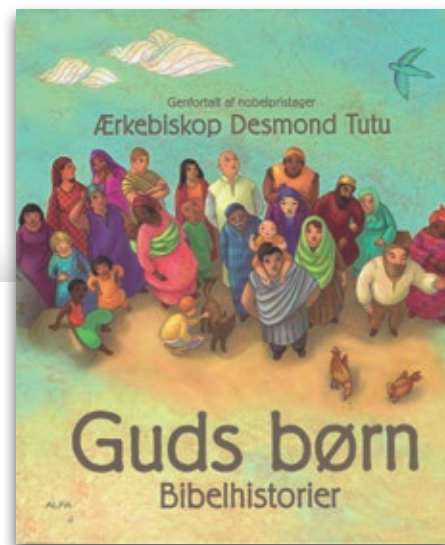
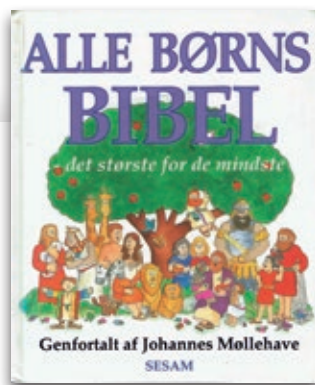
Sigurd Barrett

- født 1967, opvokset i Viborg
- har fem børn
- cand. phil. i musikvidenskab, pianist, entertainer, komponist, forfatter til en række børnebøger
- modtog i 2009 DR's Rosenkjærpris for sin formidling
- læs mere om Sigurd Barrett på hjemmesiden www.sigurd-barrett.dk
- har officiel fanside på Facebook

» Ordvalget betyder meget og hver enkelt sætning er vejet. «

Den Gud, man møder i ›Alle børns bibel‹, er alvidende og almægtig.

I ›Guds børn‹ er Gud afhængig af sit skaberværk, for en del af ansvaret og opgaven ligger hos os.

komme, og begivenhederne i Det Nye Testamente peger frem mod den store kulmination på planen: Jesus' død og opstandelse. Den Gud, man her møder, er alvidende og almægtig. Han kender historiens gang og har haft den i tankerne siden Edens have. Alle begivenhederne er nødvendige, for at Gud og mennesker kan være sammen igen, som det altid har været meningen.

›Bibelhistorier‹

Det er Bibelselskabets store nye satsning af forfatteren Ida Jessen⁴. Her er Gud helt

» Den Gud, vi møder som børn, følger os på samme måde, og det bliver selvsamme Gud, som voksentroen tager udgangspunkt i, afstand fra og opgør med. «

anderledes end i ›Hvad Bibelen fortæller om Jesus‹. Her er ingen plan og en-vejs-kommunikation med skaberværket. Gud har aldrig prøvet at være Gud for nogen før. Han er ny i jobbet og må prøve sig frem i en to-vejs-kommunikation med menneskeheden. Han eksperimenterer med vrede, straf, tests og lokkemad i Det Gamle Testamente, hvorefter han endelig indser, at det ikke rigtig fungerer. Sidste forsøg bliver kærlighed og tilgivelse. Jesus kan leve på jorden og kommunikere direkte med menneskene, og det virker. Her er Gud altså ikke alvidende og almægtig, men foranderlig, kommunikerende og eksperimenterende.

›Guds Børn‹

Her møder vi en Gud, der har en drøm⁵. Drømmen er, at verden skal blive kærlig og retfærdig uden sociale problemer. Det er ikke blot en opgave for personerne i

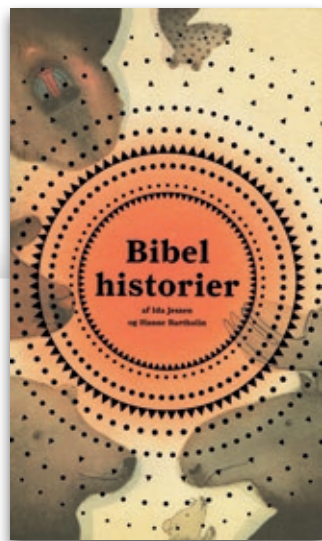
bogen, men også for alle de børn, som sidder med børnebibelen i dag. De skal lære af historierne, så de kan leve kærligt og ansvarsfuldt med og i deres omverden. Faktisk er det læserens opgave og ansvar at være næstekærlig – særligt overfor de svage i samfundet. Gud har med Jesus gjort sin del i opfyldelsen af drømmen, og nu er fuldendelsen op til skaberværket. Her er Gud altså ikke almægtig, og han gennemtrumfer ikke sin plan egenhændigt. Gud er afhængig af sit skaberværk, for en del af ansvaret og opgaven ligger hos os.

Kærlighed kan have mange former

Alle tre børnebibler gør klart, at Gud er en kærlig Gud og Far for alle sine børn, men

4) Ida Jessen: ›Bibelhistorier‹, Bibelselskabet 2016

5) Desmond Tutu: ›Guds Børn – bibelhistorier‹, ALFA 2010.

I »Bibelhistorier« er Gud ikke alvidende og almægtig, men foranderlig, kommunikerende og eksperimenterende.

kærligheden får vidt forskellige udtryk. Hvilken Gud er så den rigtige? Alle tre gudsbilleder findes side om side i Bibelen, så her gives svaret ikke. Samtidig er der fordele og ulemper ved dem alle.

– Det kan være trygt med en Gud, der styrer slaget, og som har alt under kontrol med sin store plan. Men det kan slå hårdt, når verdens grusomhed så rammer, for er det en del af Guds plan?

– Grusomheden kan være anderledes acceptabel, når Gud ikke er almægtig og alvidende. Men en verden, hvor ingen har kontrol eller ansvar, er også svimlende.

» Fortæl bibelhistorier i massevis for børnene, men vær opmærksom på de gudsbilleder, man giver videre. «

» Hvilken Gud er så den rigtige? Alle tre gudsbilleder findes side om side i Bibelen, så her gives svaret ikke. «

– Lige så svimlende kan det synes, at vi har ansvaret for at udleve Guds drøm for verden, men måske er det nødvendigt, så vi forstår radikaliteten i budet om næstekærlighed?

Den enkelte køber, oplæser, søndagskoleleder og præst må bevidst vælge at give den Gud videre, man selv kan stå inde for. Fortæl bibelhistorier i massevis for børnene, men vær opmærksom på de gudsbilleder, du giver videre. Tag de svære snakke og vær åben for den mangfoldighed af gudsbilleder, som eksisterer i Bibelen og blandt Guds børn på jorden.

Louise Heldgaard Bylund

- ph.d.-studerende, skriver en afhandling om gudsbillederne i nutidige danske børnebibler
- bor med sin mand og datter i Baptistkirken i Aarhus, hvor hun laver familiegudstjenester en gang om måneden

Oplæring til tro

Baptister drev en gang søndagsskole i deres hjem for alle egnens børn. Søndagsskolerne stod for en avanceret pædagogik og var langt foran den offentlige skole med levendegørelse og illustrationsmateriale, sandkasse og flonellograf.

[≡] Asger Hylleberg

[📷] Bjarne Nielsen

Jytte Christensen fortæller, at hun altid har gået i søndagsskole. Først i sit hjem, der lå, hvor Aalborg Lufthavn er i dag. Det

blev taget af tyskerne i 1942. Dengang boede der mange familier, og søndagsskolen samlede op mod 100 deltagere, når der var julefest. Stuer og soveværelse blev ryddet for møbler, og det store træ blev sat op i sovekammeret.

Jyttes far, Jakob Johansen, var søndagsskolelærer, og Jyttes mor bage pebernødder til godteposer til børnene og kringle til de voksne: »Nok var det fædrene, der holdt søndagsskole; men det var mødrene, der måtte lægge hjem til og bage«, understreger Jytte. »Hvilken opofrelse!«

Søndagsskole med sandkasse

Fra 1942 boede familien i Vestbjerg, og Jytte begyndte som søndagsskolelærer hos Peter Krabbe i Hvorupgård. Jytte havde de mindste børn, og kun fantasien satte grænser for de materialer, hun brugte i sandkassen. Det var vigtigt for hende at finde illustrationsmateriale, som talte til børnene ud fra deres daglige liv.

» Først læste jeg bibelteksten, og bagefter legede vi teksten ind i figurene i sandkassen. «

» Jeg gik i søndagsskole hos Jytte dengang, og jeg ser endnu det hele for mig. «

Hun nævner bl.a. guldkalven: »Tænk, at en kalv kan være af guld«, som et af børnene sagde. Og Jakobs drøm. En sten til hovedpude og en stige op til himlen. Det kunne ikke imponere en af drengene: »Vi har en, der er meget større, og den kan nå helt op til høloftet, og så kan man gå på den!« Til Jesus' lignelser lavede hun landskaber, huse og mennesker.

Det fortæller Jytte med et stort engagement og med en indlevelse, så man skulle tro, det var sket i går: »Vi læste teksten, og så var opgaven at bruge fantasien til at illustrere den, så børnene kunne forstå det.« Jeg gik i søndagsskole hos Jytte dengang, og jeg ser endnu det hele for mig. Bl.a. beretningen om den lamme mand, der blev hejst ned gennem hustaget.

»Dengang var der også møder for

naboerne i hjemmene, og vi havde teltmøder hos os«, fortæller Jytte. Som 13 årig blev hun spurgt, om hun var omvendt. »Omvendt fra hvad?« tænkte hun. Guds ord og Jesus var en del af hendes liv: »Vi var oplært til at bede og synge.« Hun lod sig døbe som 14-årig.

Søndagsskolelærer fra Indre Mission

For få år siden fik Jytte igen kontakt til Tove Jensen, nabodatter til Krabbe. Tove fortæller: »Jytte var baptist, mine forældre tilhørte Indre Mission. Men det var ikke noget, vi gik op i. Jeg overtog de yngste efter Jytte, da jeg var 14-15 år gammel. Først læste jeg bibelteksten, og bagefter legede vi teksten ind i figurerne i sandkassen. Det var sjovt og hyggeligt. Jeg havde børnene i køkkenet. De var op til seks-syv år gamle.«

Tove og Jytte har påvirket mig og min tvillingbror Bent i vores tidligste barndom med oplevelser fra søndagsskolens sandkasse.

Dagligstuen blev brugt til søndagsskole

Henning og Bodil Krabbe fortæller, at der til deres egn hørte 20 husmandssteder, »nybyggere« fra 1930-erne, samt stationsbyen: »Anden nytårsdag var der juletræ for børn og forældre. Far sørgede for, at alle kunne komme ind for sne, og at juletræet var sat op i »pænstuen«, hvor der i dagens anledning var tændt op i kakkellovnen. Mor sørgede for beværtning. Det kunne hun godt lide.«

Søndagsskoleudflugten gik til Lundby Krat ved Gistrup: »Vi kørte med privatbane fra Nørresundby med åbne togvogne. Med hornorkesteret i spidsen gik vi til pladsen i bakkerne, hvor vi fik madder med røde pølser og røræg.« De husker søndagsskoletiden som en god tid, hvor de nød det liv og den stemning, den skabte i hjemmet.

»Kast dit brød på vandet«

Sådan sammenfatter Jytte sine erindringer: »Det var en rig tid, og livet har formet sig godt. Og så kan man altid håbe, at et eller andet har sat sig og påvirket livet hele vejen til i dag.« Hun lærte som barn: »Gør det så godt du kan«. Og det har hun gjort til gavn og til velsignelse for mange.

- Jytte Christensen, søndagsskolelærer hos Marie og Peter Krabbe i Hvorupgård 1942-52
- Tove Jensen, nu Møller-Hansen, nabodatter
- Asger Hylleberg, Henning og Bodil Krabbe, børn i søndagsskolen

Jytte Christensen.

Er ethvert barn mon et Guds barn?

Hvis er børnene? Sådan lød spørgsmålet. Svaret blæser i vinden – måske. Er børnene samfundets eller forældrenes? Er børnene Guds eller djævelens? Og hvilke børn taler vi om?

[≡] Bent Hylleberg

[📷] Flickr – Amanda

Tipton

» For børnenes skyld skal vi som forældre ofte have hjælp til at tage vare på vores børn. «

Tankerne om »de små« kan gå i mange retninger. Det mest almindelige spørgsmål ved en skilsmisse lyder: »Hvis er børnene?« I pædagogisk regi handler det hurtigt om fjernelse af børn fra inkompetente forældre. I et økonomisk perspektiv diskuterer vi det rimelige i, at samfundet forskelsløst betaler børnepenge til alle.

Vi vil alle danse med, når det gælder om at sikre »gode vilkår« for de mindste – i det mindste dem, der lever på vores breddegrader. Med den himelflugt i tankerne handler spørgsmålet pludselig om børn, der drukner i Middelhavet. Hvem har ansvar for de børns skæbne? Kan vi sætte grænser for vores ansvar overfor »børn?« Ikke når det gælder børns trivsel. Men Gud tager sig heldigvis af børnenes evige ve og vel.

Hvis vi som voksne har ansvar for vores egne handlinger, er børnene, der kommer til verden, normalt forældrenes. Ingen tvivl om det – så meget desto mere, som vi i et oplyst samfund kan adskille seksuel nydelse og børnefødsler. Ansvar for barnet er forældrenes. Og heldigvis er de fleste børn »ønskebørn«.

Forældre skal hjælpes

For børnenes skyld skal vi som forældre ofte have hjælp til at tage vare på vores børn. Derfor har vi daginstitutioner og skoler. Hjælpen, der ydes her, kan forældre se som fællesskabets tilbud om at »socialisere« børnene til et fællesliv i kulturen. Hvis forældre og politikere negligerer deres ansvar for børnene, overtager andre – fx Børns Vilkår – opgaven. Professor Løgstrup¹ har lært os, at vi altid »holder noget af et andet menneskes liv i vore hænder«. Det er et etisk grundvilkår.

Ligesom med skolen forholder det sig også med kirken. Som kirke er vi til for at hjælpe forældre med at tage vare på børnene – herunder også deres åndsliv, dvs. deres udvikling til hele mennesker. Selv hvis samfundet pga. afkristning ikke regner kirkens opgave som nødvendig, fritager det ikke kirken for ansvaret. Børns tarv ligger om noget ved roden af det evangelium, kirken er sat i verden for at tjene.

Er børnene dybest set Guds?

Når spørgsmålet om, hvis børnene er, bliver stillet til en teolog, må mit svar også omfatte det syn på barnet, som evangeliet

indeholder. Her deler teologerne sig. Mit perspektiv hører hjemme i den gren af reformationen, som døberbevægelsen prægede. De gik nye veje.

I Den katolske Kirke var det i kraft af kirkens embede – den rette ordination – at barnet blev sat fri fra fortabelsens virkelighed over i Guds rige. Barnet var i sig selv en del af »en fortabt masse«. Luther stod i den tradition. Luthersk forstået får barnet del i frelsen ved, at dåbens sakramente udføres. Dåben kan også forrettes med gyldighed – med frelsen som dåbsgave – af ikke-ordinerede døbte kristne. En sådan dåb kaldes dog »nøddåb«.

I døberbevægelsen tolkede man Det Nye Testaments udsagn om dåben anderledes. Børn går ikke fortabt uden dåb, fordi Gud i Jesus' liv, død og opstandelse har gjort det, der skal til, for at et barn hører hjemme i nådens sfære. Men til ret dåb hører, at den, der døbes, personligt modtager Guds gaver i tro.

At bevare Guds forspring

En af kirkens vigtigste opgaver er at være til stede i familiernes livsverden på en sådan måde, at »Guds forspring« bevares. Det sker →

1) K. E. Løgstrup (1905-81), professor ved Aarhus Universitet i Etik og Religionsfilosofi

» Gud har brug for dig i sin tjeneste for en ny og bedre verden. Det er dét, du døbes til! «

ved, at evangeliet forkyndes til opbyggelse for de troende og for dem, der endnu ikke har bekendt deres tro i dåben, herunder børnene. Det er kirkens opgave at give barnet et sprog for troen. Derfor bør forældre lære at bede med deres barn. Og derfor inviteres børn til gudstjeneste og fællesskab på deres egne præmisser for at høre, at de først af alt er elsket – af Gud. Først når vi oplever os regnet med, begynder vi at tro på en sag – og at leve for

hører hjemme i Guds folk.

Ved barnevelsignelsen siger jeg: »Som kristne tror vi, at Gud har et forspring i ethvert barns liv. Han kommer altid først – og hvor Gud er på spil, er han til stede med kærlighed og velsignelse. Dét er det vigtigste af alt. Vores tro er et ekko af Guds nåde. Vi lærer Guds nåde at kende via de bibelske fortællinger. På den måde bliver

den. Derfor er det vigtigt, at børn får en erfaring af, at de

vi en del af Guds historie med hans verden! Han indbyder os til at udfolde troens gave og til at træde i Jesus' fodspor til gavn for andre. Derfor beder vi om Guds velsignelse over et barn med navns nævnelse.« Herpå læser jeg beretningen om Jesus, der tager imod børnene og velsigner dem.²

Dåb til tjeneste i Guds verden

Og jeg slutter med at minde om det, der skal til for at bevare Guds forspring i barnets liv: Guds og menneskers trofasthed,

herunder forældrenes og menighedens forbøn, så barnet – når tiden er inde – ønsker at blive døbt for at tjene Gud sammen med hans folk. Og når barnet spørger: »Hvorfor skal jeg døbes?« lyder det gode svar: »Gud har brug for dig i sin tjeneste for en ny og bedre verden. Det er dét, du døbes til! Kom – vær med! Vov at være, hvad du i Kristus er!«

» Børns tarv ligger om noget ved roden af det evangelium, kirken er sat i verden for at tjene. «

Guds ord det er vort arvegods, det skal vort afkoms være

Jeg er overbevist om, at dette citat er en af vores første tanker, når vi sidder med et nyfødt barn i hænderne, uanset om vi er forældre eller andre pårørende. Trods alle gode intentioner lykkes det ikke altid. Så tænker du: »Jeg gjorde noget forkert!« Trøst dig med, at vi er andre, som også har oplevet, at det ikke lykkedes.

[≡] Vibeke Dalsgaard

[📷] Flickr – Jin.Dongjun og Maessive

Måske er det alligevel godt, at vi véd noget om barnet. Det kan lede os i det arbejde, det er at hjælpe barnet til tro. Vi kan begynde med mennesket som skabning. Vi er søgende og undrer os og stiller spørgsmål. Der er aldrig udgravet en kultur, uden der er fundet rester, der viser en religiøs søgning. Ateister findes måske, men ateistiske samfund findes ikke.

Troen på Jesus skal vi lære, men mennesker har søgt den religiøse dimension og

dyrket solen, månen eller forfædrene alt efter, hvad der gav mening for dem. Poetisk er det beskrevet, at Gud hvisker i øret på ethvert nyfødt barn, at vi skal høre ham til. i øret på ethvert nyfødt barn. Vi er alle født med en længsel mod vores skaber, og altså født troende.

Med vilje til at overleve

Når vi skal hjælpe barnet på vej, er det vigtigt at vide, at barnet også er født med en vilje til at overleve. I de første år af et menneskes liv drejer det sig om at få de basale ting for at overleve – mad og tryghed. Hvis

» I alle tilfælde af omsorgssvigt får det uoprettelige konsekvenser for resten af livet og ofte også for troen. «

barnet ikke får dækket de basale behov i den første tid, kan det ende med at dø. I alle tilfælde af omsorgssvigt får det uoprettelige konsekvenser for resten af livet og ofte også for troen. Hvordan kan jeg tro på en kærlig Gud, hvis de mennesker, som jeg er betroet, ikke opfylder mine behov for at kunne leve? Så den første oplevelse af »Gud« er, når mor eller far bøjer sig over vuggen, tager barnet op og giver dét, som barnet har brug for.

Erfaringer med verden

Samtidig begynder barnet at gøre sig erfaringer med verden. I begyndelsen ikke med ord, men med sanserne. Udviklingspsykologen Jean Piaget sagde, at barnet altid vil relatere nye oplevelser og sansninger til noget, det véd i forvejen. Livmoderen var god og varm, men mors bryst er også varmt, men hov – ny erfaring – her er mad. Fars favn er også god, men kun når jeg er mæt! Sådan fortsætter barnet med at opbygge erfaringer i hjernen. Det er de erfaringer, som senere betyder, at barnet kan forholde sig til en særlig ny viden om at have en kærlig Far i himlen.

Konkrete svar

Efter et par år kommer der ord til, og vi kan begynde en anden kommunikation med

barnet end den sansemæssige. Her er det vigtigt at vide, at barnet indtil ca. 10 års alderen ikke kan tænke abstrakt. Barnet tænker altid konkret, og derfor skal vi også kommunikere konkret, når vi fx svarer på spørgsmål. Svarene skal – uden at vi taler ned til barnet – tales ind i dets begrebsverden og til dets aldersniveau. Det kan være svært, for børn kan stille meget store spørgsmål og være konkrete til det makabre, og vi kan forfalde til at væve lidt rundt. Hvis vi bliver undvigende eller fx siger, at det skal barnet ikke bekymre sig om, ender vi med, at det holder op med at høre efter.

Mit 8-årige barnebarn spurgte mig, om jeg er gammel.

»Ja, farmor er ved at være gammel.«

»Så skal du nok snart dø. Hvad sker der, når du dør?«

»Så kommer jeg op til Gud i himlen.«

»Min mor siger, at man kommer ned i jorden.«

»Ja, det gør man også, men Gud henter os op i himlen.«

»Hvordan gør han det?«

»Det ved jeg ikke, men det ved Gud.«

»Nå. Okay!« – og så var det på plads.

Korte konkrete svar, som inspirerer barnet til at komme tilbage med nye spørgsmål. Vi kan nogle gange føle os fristede til at sige noget mere, når vi har »hul igennem«, men

det fører sjældent til noget konstruktivt. Vi skal svare og vente på barnets egen refleksion.

Vi skal leve dét, vi siger

Sprog er ikke alt, og det siges, at kun 10% af det, vi opfatter hos hinanden, går ud som ord af munden. Vores kropssprog og vores adfærd betyder langt mere. Især børn er mestre i at afkode os, og derfor er de dygtige til at afsløre hykleri. Vi skal leve dét, vi siger.

I min barndom fik jeg en kort periode en veninde fra et godt kristent hjem. Der blev talt meget om Jesus' kærlighed, bedt og holdt andagt hos dem. De var langt mere synligt kristne end i mit hjem, så kortvarigt var jeg fascineret. Samtidigt oplevede jeg også en følelsesmæssig kulde, og børnene blev ofte straffet for ting, som jeg slet ikke forstod. Min veninde oplevede ikke kærligheden, som blev sagt i ord, men kulden og straffen som en del af troen. Det kom der ikke meget godt ud af.

Det vigtigste, vi kan gøre for at gøre Jesus' ord til vores børns arvegods, er at give dem kærlighed, omsorg og selv leve et liv, som de kan spejle sig i. Derudover kan

» Børn er mestre i at afkode os, og derfor er de dygtige til at afsløre hykleri. «

» Barnet tænker altid konkret, og derfor skal vi også kommunikere konkret. «

vi på det praktiske plan fortælle eller læse historier fra gode børnebibler. Vi kan lære dem at bede og tage dem med i kirke, så de lærer, at kristentroen er forankret i et varmt fællesskab.

I menighederne skal vi give børnene plads og små opgaver. Det gør dem delagtige i fællesskabet og lærer dem, at det er godt at høre til.

Bed for børnene

Sidst, men ikke mindst, kan vi bede for dem. Vi kan gøre alt, hvad vi kan, og måske lykkes det ikke alligevel, men Jesus kan det, vi ikke kan: »Lad de små børn komme til mig«, siger han¹. Vi skal altid bede for, at de også kommer til ham.

Vibeke Dalsgaard

- pædagog, afdelingsleder på socialpsykiatrisk bosted
- medlem af Pandrup-Birkelse Baptistkirke – og af Baptistkirkens ledelse

1) Markus evangeliet kap. 10, vers 14

Levende Tro

» Led børne- og ungdomsarbejdet lige så meget som arbejdet for voksne og ældre. «

Programmet *Levende Tro* handler om at klæde forældre og børnemedarbejdere på til at give troen videre til næste generation. I Norge er det et samarbejde mellem bl.a. Baptistsamfundet og Missionsforbundet. Viggo Klausen taler ved to seminarer på sommerstævnet. Her er nogle af hans guldkorn.

[≡] Viggo Klausen,
Børne- og familieforkynder
i Misjonskirken Norge/UNG
[📷] Kurt Bøgsted

Gode råd til forældre

- Vær ikke perfekt, men ægte!
- Hvis noget ikke tåler dagens lys, så bekend det for nogen, du har tillid til. Hold ikke på hemmeligheder!
- Vær ikke stum og usynlig!
- Fortæl din historie – også det, der har med Jesus at gøre!
- Fortæl også om din tvivl og de ubesvarede spørgsmål.
- Vis dit trosliv til din egen familie i ord og handling – ingen er tankelæsere!
- Hold fast ved de gode trosvaner og dyrk gerne nogle nye!
- Hvornår på døgnet/ugen vil det være passende at samles om troen derhjemme – og hvordan?
- Gå ikke alene. Stå sammen med andre kristne familier og venner.
- Få nogen til at bede konkret for dig og børnene hver dag – udfordr troen.

» Vis dit trosliv til din egen familie i ord og handling – ingen er tankelæsere! «

- Fordøm ikke dig selv, når det ikke går, som du måtte ønske. Historien er ikke slut endnu!
- Bed med fred, ikke med bekymring. Bekymringer gør ikke din bøn stærkere.
- Synes du, at toget er kørt? Det er aldrig for sent!
- Du skal vide, at dit eksempel og din påvirkning vil vare hele dine børns levetid.

Gode råd til børnemedarbejdere

- Du skal ikke påtage dig for mange opgaver ud over børne- og ungdomsarbejdet. Giv dig selv helt til det.
- Spil på hold med forældrene til dine børn og unge. I er medspillere.
- Gør, hvad I kan for at tilbyde børnene og de unge faste smågrupper med faste ledere.
- Vær børnenes ven. Du skal vælge at

prioritere relationerne til børnene højt. De har også brug for, at de andre børn er deres venner. Ingen vil høre efter, hvis de ikke har en ven i nærheden.

- Vælg relation fremfor kreativitet, hvis du ikke magter begge dele.
- Fortæl bibelhistorie til de små, sæt mere kød på for de større og hjælp de ældste med at finde deres tjeneste eller opgave.

Råd til de ansatte

- Gør det let for folk at blive ledere – gør forberedelserne for dem.
- Find eller lav et godt tematisk oplæg, som I kan følge en tid, og vær tro mod det.

Råd til menighedens ledelse

- I skal ikke ansætte gode formidlere til børn og unge, men ansætte gode administratorer og inspiratorer.

- Led børne- og ungdomsarbejdet lige så meget som arbejdet for voksne og ældre.
- Sæt en gruppe i menigheden til at kortlægge, hvad der sker for børn og unge i jeres menighed. Kom med ideer til, hvordan arbejdet kan effektiviseres. De skal have mandat til at foreslå en plan for at nå målet. Giv dem god tid, men følg dem tæt.

» Gør det let for folk at blive ledere – gør forberedelserne for dem. «

I skyld har jeg været, fra jeg blev født ...

»I skyld har jeg været, fra jeg blev født, i synd fra min mor undfangede mig.« De ord fra Salmernes Bog kap. 51 i Det Gamle Testamente er ofte blevet tolket som udtryk for det, man har kaldt »arvesynd«. Den tanke har vi svært ved at forstå i en moderne, individualistisk kultur med et positivt menneskesyn. Vi spørger:
»Hvordan skulle jeg kunne være ansvarlig for noget, der er sket, før jeg overhovedet er blevet født?«

» Børnene har en naturlig plads i menigheden, også selvom de ikke er døbt – endnu. «

[≡] Johannes Aakjær Steenbuch

[📷] Flickr – Kevin Muir
og Michael Kordahi

Baptister har i tidens løb givet forskellige bud på, hvordan børn kunne frelses, når de nu ikke var troende og omvendte. Nogle har helt afvist læren om arvesynden, mens andre har peget på, at dens magt er brudt i kraft af Jesus. Nogle baptister har ment, at børn først er ansvarlige for at tage imod evangeliet, når de når en vis alder.

Det giver ingen mening at formulere en særlig »teologi om børnene«, for som mennesker står vi principielt i samme situation, uanset hvilken alder vi har. Vi forstår kun stykkevist, som Paulus skriver. Den dansk-tyske baptistpionér Julius Købner slog derfor fast, at vi alle er børn overfor Gud.

Vi er alle i samme båd

Når Jesus forklarer, at Guds rige tilhører børnene¹, skyldes det ikke, at børnene har

en særlig privilegeret adgang til Gud. Pointen er snarere, at det ikke er vores evner og nok så modne åndelige kvalifikationer, der giver os adgang til Guds rige. Børnene har dog den fordel, at de ingen illusioner har om, at de kan gøre sig fortjent til nåden.

Når Jesus omvendt forklarer, at det er umuligt for en rig person at komme ind i Guds rige², er pointen jo, at det er umuligt for os alle sammen – men muligt for Gud. Pointen er, at vi alle er i samme båd og magtesløse syndere overfor Gud. Paulus gør det klart, at alle mennesker er blevet syndere med Adam, at ingen søger Gud, og at ingen derfor kan kaldes »retfærdig«³.

Synd betyder i Bibelen mere end bare at overtræde nogle regler. Synd og uretfærdighed kan defineres som det »at mangle en relation til Gud«. Synd er ikke nogle bestemte handlinger, men at vi som mennesker har et brudt forhold til Gud.

Det er altså ikke, fordi spædbørn er bevidst »onde«, eller fordi de har forbrudt sig mod en eller anden lov, men simpelthen

fordi vi som mennesker fødes uden en relation til Gud. Den relation er der ikke naturligt, men skal oprettes.

Den gode nyhed

Den gode nyhed er, at længe før vi blev født, har Gud gjort, hvad der skulle til for at genoprette den brudte relation mellem Gud og mennesker. Det er det, vi kan kalde »Guds forspring«.

Vi er født som naturlige mennesker uden relation til Gud, men i lyset af Jesus' død og opstandelse har Gud alligevel en krog i os – allerede inden vi bliver født.

Johannes Aakjær Steenbuch

- formand for Teologisk Forum i BaptistKirken
- Ph.d. i patristik, studiet i kirkefædrene
- Cand. mag. i filosofi

1) Lukas-evangeliet kap. 18, vers 16

2) Lukas-evangeliet kap. 18, vers 24ff.

3) Romerbrevet kap. 3, vers 9f

» I lyset af Jesus' død og opstandelse har Gud alligevel en krog i os – allerede inden vi bliver født. «

Jesus kom ikke for at dømme mennesker, forklarer han, men for at tilgive og tage imod fortabte syndere. Jesus stiller ingen betingelser for Guds kærlighed. Derfor siger Jesus til sine disciple, at de ikke må forhindre børnene i at komme til ham.

Børn skal ikke igennem et ritual for at stå i det rette forhold til Jesus, for det har han allerede sørget for. I mange traditionelle kirkesamfund har man ellers ment, at børn skulle døbes for at få del i Helligånden, og derved komme i det rette forhold til Gud.

Men dåben er snarere et konkret udtryk for det forhold, som Gud allerede har oprettet til mennesker igennem Jesus. Baptister har peget på, at dåben derfor bør ske frivilligt og ved bekendelse. Dåben er,

» Det giver ingen mening at formulere en særlig »teologi om børnene«. «

som Karl Barth udtrykker det, menneskets »ja« til det »ja«, som Gud allerede har sagt i Jesus.⁴

En ny pagt

Paulus forklarer, at de troendes børn er helligede ved dem.⁵ Baptister har ofte læst det som et tegn på, at børnene i de tidlige kristne menigheder ikke var barnedøbte. Børnene er netop hellige uden at være døbt, fordi deres forældre er kristne.

»Hellig« betyder at være sat til side med et formål. Der ligger måske en pagtstanke i, at børnene er helligede ved troende forældre. Gud har indstiftet sin nye pagt med den kristne menighed. Men hvor andre kirkesamfund har ment, at børn af kristne naturligt var en del af den nye pagt, har baptister ofte peget på, at pagten handler om tro. Mange baptister har derfor afvist, at børn var en del af menigheden.

Risikoen er selvfølgelig, at man kommer til at opføre sig som Jesus' disciple, der ville forhindre de små børn i at komme til

ham. I dag er det mere udbredt at sige med Paulus, at børnene har en naturlig plads i menigheden, også selvom de ikke er døbt – endnu.

I mange år diskuterede danske baptister, om man skulle have et ritual for velsignelse af børnene. I begyndelsen var mange imod, men i dag er det almindeligt at praktisere barnevelsignelse. Den udtrykker fint det forhold, at Guds kærlighed er betingelsesløs. Den sætter bekendelsesdåben i perspektiv og minder os om, at Guds kærlighed også rækker uden for de døbtes rækker. Den nye pagt er i sidste ende for hele verden – også børnene.

4) Karl Barth, schweizisk reformert teolog, der i sine sene værker forsvarede et dåbssyn, der ligger tæt på baptisters.

5) 1. Korintherbrev kap. 7, vers 14

Tre principper fra Godly Play

Der findes megen god inspiration til at give den kristne tro videre ikke mindst til børn. »Messy Church« vinder frem, fordi det er meningsfyldt, kreativt og tilgængeligt for deltagere såvel som ledere. »Babysalmesang« er Folkekirkens største succes siden indførelsen af mini-konfirmander – og måske er det på tide, at vi i frikirkerne også begynder at prøve kræfter med det?

[≡] Anna Klitgaard Thompson

[📷] Privat

Godly Play begynder også så småt at blive kendt i en større kreds – og med god grund. Det er et forsøg på at forene det, vi ved, om hvordan børn lærer, med det, vi gerne vil videregive, nemlig en levende relation til Kristus. *Godly Play* bygger først og fremmest på en forståelse af, at Bibelen var tænkt til fortælling og

oplæsning og ikke som trykt tekst. Dernæst bygger *Godly Play* på en tilgang til børn, der viser stor respekt for det liv og de spørgsmål, børnene kommer med til Bibelen. Derfor findes der ingen endelige konklusioner, men en række spørgsmål til samtale og refleksion. Endelig bygger *Godly Play* på en enorm tillid til virksomheden i Guds ord og Helligåndens arbejde i det enkelte menneske.

Oprindeligt var det børn, *Jerome Berryman* arbejdede med, da han lavede materialerne og tankerne bag *Godly Play*, men jo mere principperne og konceptet har bredt sig, jo tydeligere er det blevet, at hele tilgangen ikke bare er gavnlig for børn. Ældre med demens, handicappede, børn med særlige behov og helt almindelige voksne har også glæde af *Godly Play*.

For nogle virker *Godly Play* uoverskueligt, fordi det kan se ud, som om det er nødvendigt at investere eller lave en række bestemte materialer for at kunne få glæde af konceptet. Derfor får du her tre principper fra *Godly Play*. Du kan begynde at bruge dem med det samme – ikke bare i arbejdet med børn i kirken, men også til dit eget åndelige liv alene eller sammen med din familie.

Børn er allerede på vej

Det første princip handler om at blive bevidst om, hvordan vi ser på barnet. Det er let at komme til at snakke om børn, som om de er helt adskilt og anderledes end voksne: Som om Gud opfører sig anderledes, når han har med børn at gøre, end når han har med voksne at gøre.

Det er værd at fundere over, om du mener, et barn allerede ved noget om livet, om Gud, om retfærdighed, kærlighed og så videre? Er det den voksnes opgave at lære barnet om livet, eller er det vores opgave at give redskaber til at håndtere livet gennem

» Er det vigtigt, hvordan vi gør plads til børnene hos os i kirken? «

kristendommen? Påstanden i *Godly Play* er, at børn fra en ganske ung alder kender til uretfærdighed, kærlighed, tanker om liv og død – og at barnet derfor allerede grubler over eksistentielle spørgsmål.

Det er rigtigt, at børn – og voksne – måske ikke forstår eller kender alle bibelhistorier, geografien i Det Gamle Testamente eller de korrekte ord for frelse, retfærdiggørelse og nåde. Men det betyder ikke, at de ikke kan have oplevet Guds kærlighed, eller at de ikke kan have en dyb længsel efter eller erfaring af Jesus' venskab.

Godly Play mener, at børn kender de eksistentielle rammer for tilværelsen, men har brug for at høre om kristendommens svar på, hvordan vi bedst lever indenfor de rammer.

Børnene og du går på samme vej

Det andet princip hænger tæt sammen med det første. *Godly Play* opfordrer til, at vi som voksne husker, at vi måske nok ved mere om livet og måske også har større erfaring med livet sammen med Gud, end (mange) børn har, men at børnenes ånde-

lighed og tro kræver lige så stor respekt, som de voksnes.

Denne forståelse har stor betydning for, hvordan vi møder et barn: Er det vigtigt, hvordan vi gør plads til børnene hos os i kirken? Er deres spørgsmål og overvejelser værd at lytte til? Er indholdet i børnekirken eller andagten til børnenes klub noget, der skal bruges tid og ressourcer på at planlægge?

Hvis børns tro er lige så vigtig som voksnes, er det ikke nok, at vi er gode til at komme på idéer til sjove lege eller gode krea-idéer. Det er godt, men det er ikke sikkert, det er at tage børnenes åndelighed og tro alvorligt nok. Det er værd for os, der har med børn at gøre, at sætte os ind i de tanker, forskning og opdagelser, der bliver gjort om børns indre liv, fordi det kan gøre os meget bedre i stand til at gå sammen med børnene.

» Er det den voksnes opgave at lære barnet om livet, eller er det vores opgave at give redskaber til at håndtere livet gennem kristendommen? «

Åbne og undrende spørgsmål skaber refleksion

I *Godly Play* er der altid tid efter bibelhistorien til at reflektere sammen. Her stilles helt åbne spørgsmål, og den voksne giver ingen svar. På engelsk starter spørgsmålene altid med: »I wonder ...«. Det oversættes bedst til »Gad vide ...« eller »Jeg undrer mig over ...«. Formålet er ikke at finde frem til et facit for at tjekke, om børnene nu har hørt efter, men derimod at undersøge,

hvilken betydning historien kan have for barnet i dag.

Til børn stiller vi ofte spørgsmål, der kun har et rigtigt eller et forkert svar. Nogle gange er det på sin plads, men hvis det er det eneste, vi gør, lærer børnene ikke, hvordan de læser Bibelen, så den bliver et sted, de kan finde forbindelse til Gud. Vi kommer let til at give det indtryk, at livet med Gud handler om rigtigt eller forkert, og ikke om at leve et helt liv sammen med Gud.

Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler tilbyder kurser i *Godly Play*:
www.godlyplay.dk

Anne Thompson

- præst i Metodistkirken
- redaktør af Metodistkirkens blad *Himmel & Jord*
- har hjemmesiden www.digogmigogvitro.dk
- arbejder i en børnehave

Det er for børn!

Er der børn i menigheden, må der selvfølgelig også være noget i gudstjenesten, der henvender sig til dem. Det kan være sang, børnevenlig tekstlæsning med billeder eller at børnene har en opgave: Byde velkommen ved døren, samle penge ind, tænde lys osv. Men det kunne også være børnetaler.

[] Lena Jørgensen

[] Christian Jørgensen

Det er vigtigt, at børnetalens indhold harmonerer med den tekst eller det tema, som gudstjenesten er bygget op om. Der skal være en rød tråd, som er til at få øje på. Jeg lægger også vægt på at være ærlig. Det skal være noget, jeg selv har oplevet, eller som jeg føler stærkt for.

Hvordan fanger man børnenes opmærksomhed?

Ja – bestemt ikke ved en lang talestrøm. Der skal være noget visuelt, og børnene skal involveres eller aktiveres. Måske kan

de holde remedier, som indgår i børnetalen, eller være statister i den historie, man fortæller. De kan måske lede efter fåret, der blev væk. En »hemmelig« ting, man har med i fx en kuffert, som først afsløres hen i forløbet, øger også opmærksomheden.

Dukketeater som formidling

Det er en rigtig god måde at fange børnenes – og de voksnes – interesse på. I dukketeater er det tilladt at sige alt muligt – næsten da – og man kan stille både dumme og naive spørgsmål. Det er det utroligste,

Lena Jørgensen

- har holdt børnetaler i tæt på 30 år
- se børnetaler på www.baptist.dk
- tilhører Odense menighed
- er børnehavepædagog

sådan nogle dukker kan få sig selv til at sige – helt uden at rødme.

Det kan være du tænker: »Det er ikke noget for mig – det har jeg slet ikke mod til«. Men det er faktisk ikke så slemt. Man sidder jo gemt bag et tæppe, og det er dukkerne, der taler, ikke én selv. I Odense har det været to mus, som har talt, og i de seneste år har min muse-kollega og jeg skiftedes til at skrive stykkerne.

Men er det ikke svært at blive ved med at finde på noget?

Jo! Ofte har jeg fortvivlet lørdag aften sagt til Gud: »Jeg har jo ikke noget!« Alligevel er det altid lykkedes at få holdt børnetalen. Gud har aldrig ladet mig i stikken.

Så, hvis du har lysten – kast dig bare ud i det!

Børnetale om ansvarlighed

JULIUS: Hej Anton – hvad laver du her?

ANTON: Ikke noget – eller det vil sige – jeg venter.

JULIUS: Venter du? Hvem venter du på?

ANTON: Ikke på nogen. Jeg venter bare med at gå hjem.

JULIUS: Nå, hvorfor det?

ANTON: Jo, for i morges, inden jeg skulle i skole, sagde min mor, at jeg skulle passe de små, når jeg kom hjem.

JULIUS: Jamen, skal du så ikke det?

ANTON: Nej, hvorfor er det lige mig, der skal gøre det? Det kan da lige så godt være en af mine andre søskende – der er jo så mange andre.

JULIUS: Jo, men din mor har jo sagt det til dig.

ANTON: Æv ja – men hun kan da bare sige det til en af de andre.

JULIUS: Jamen, Anton – det kan jo være, de skal hjælpe til med noget andet – købe ind eller vaske op eller sådan noget. Det kan jo være, det er din tur til at se efter de små.

ANTON: Jeg har ikke lyst. Skal vi ikke hellere gå hjem til dig og spille sky-landers?

JULIUS: Nej, ved du nu hvad, Anton! Det går altså ikke. Det handler faktisk om ansvarlighed.

ANTON: Ansvar-hvad-for-noget?

JULIUS: Ansvarlighed. Det er et nyt ord, jeg lige har lært.

ANTON: Hvad betyder det?

JULIUS: Ja, det er noget med, at vi skal gøre det, der er brug for. Jeg mener det, der er vigtigt, sådan at vi hjælper hinanden. Altså: Du skal hjælpe din mor med det, du kan - fx passe de små.

ANTON: Arh – det er vel ikke så vigtigt. Jeg kan jo bare passe dem en anden dag. Jeg skal vel også have lov til at holde fri, når jeg har lyst.

JULIUS: Hvad nu, hvis din mor bare har lyst til at holde fri? Hvad nu, hvis hun siger: »Det er ikke så vigtigt, at jeg laver mad til musebørnene i dag – jeg kan da bare lave det en anden dag!«

ANTON: Nej, det kan hun da ikke!

JULIUS: Nej vel. Det gør hun heller ikke. Din mor er nemlig ansvarlig. Hun gør det, der er vigtigt. Det skal du også gøre, Anton.

ANTON: Ja – det er vist rigtigt.

JULIUS: Du, Anton. Skulle jeg ikke lige gå med dig hjem og se efter de der kulrede museunger?

ANTON: Ja, gider du? Tak, Julius – du er min bedste ven.

JULIUS: Ved du hvad, Anton? Det kan være, du må få lov til at holde fri i morgen – så kan vi jo bare spille sky-landers i morgen, ik'?

At vove er at tabe fodfæste en kort stund
- ikke at vove er at tabe sig selv

Søren Kierkegaard

I kamp for åndsfriheden

Den, som opfatter sig som færdiguddannet,
er mere færdig end uddannet

Poul Jørgensen

Vi har haft åndsfrihed i Danmark siden grundloven i 1849. Men åndsfriheden er truet. Derfor er der mange initiativer med rod i kirkerne til samtaler om, hvordan vi sikrer denne basale værdi. Et af de initiativer er ›Samråd om åndsfrihed‹.

[≡] Lone Møller-Hansen

For 11 år siden erklærede daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen, at religion skulle ud af det offentlige rum. Siden har frykten for terror og manglende forståelse for religiøse mennesker skubbet på den udvikling. For fem år siden underskrev en lang række ledere i kirker og kristne organisationer 21 teser om åndsfrihed.¹ Siden er emnet blevet mere og mere aktuelt, sidst med de såkaldte Imam-love fra 2016. Men også debatten om bederum på uddannelsesinstitutioner er udtryk for en øget sekularisme.

I maj 2017 indkaldte Carsten Hjort Peder-

sen fra Kristent Pædagogisk Institut, der tog initiativet til tesaerne om åndsfrihed, til endnu et møde. Her deltog jeg sammen med andre kirkelige ledere. Vi er enige om, at der er brug for at skærpe vores argumenter.

Endnu et møde om åndsfrihed

Åndsfrihed er mere end religionsfrihed. Det er en paraply over frihedsrettigheder som fx ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og religionsfrihed. Vi har brug for åndsfrihed for at kunne være uenige på en anstændig måde. Åndsfrihed er et af resultaterne fra 15-1600-tallets religionskrige, hvorefter europæerne lærte, at man godt kan leve i samme land uden at dele religion – og endda vise respekt for hinanden. Baptister har desuden altid ment, at den, der har et ønske om egen frihed, nødvendigvis også må give – og kæmpe for – den samme frihed til dem, man er uenig med.

Islamister vil ikke forstå og acceptere den slags frihed. Spørgsmålet er, hvordan vi får dialog med dem, og om det hjælper. På mødet om åndsfrihed blev det efterlyst, at vi står sammen med moderate muslimer

i spørgsmålet om åndsfrihed. Personligt mener jeg ikke, at vi kan lovgive os til respekt for medmennesket. Kun igennem samtale og samvær kan vi påvirke hinanden.

Initiativer i kristne kredse, som sætter åndsfrihed på dagsordenen

- Evangelisk Alliances høring i Bethesda i april 2017. Her underskrev kirkeledere en fælles udtalelse.²
- Det såkaldte ›Hedaa-udvalg‹ – opkaldt efter Jeppe Hedaa, som sammen med Daniel Rugholm tog initiativ til samtaler mellem kristne og jøder efter ›enighedspapiret‹ sidste sommer – inviterer til møde den 14. september på Vartov. Initiativet omfatter:
 - tænketank omkring religion i det offentlige rum (med ansat leder)
 - møde med religiøse ledere (også fra andre religioner)
 - årlig konference med politikere
- Det Mellemkirkeligt Råd arrangerer konference den 24. november på Christiansborg med temaet: ›Danmark fri(t) for religion‹.³

1) Se www.kpi.dk/media/16200/kpi_21teser_web_stor.pdf

2) Se www.sameksistens.dk/fileadmin/user/files/pdf/religion/2017/2017-04-05_Udtalelse_fra_Evangelisk_Alliance_og_kirkelige_organisationer_i_Danmark.pdf

3) Se www.interchurch.dk/aktuelt/kalender/danmark-fri-t-for-religion

De fleste af os
bruger for meget tid på det som haster
og ikke nok tid på det der er vigtigt!

Ukendt

Hvis du tænker for længe
over det næste skridt,
så kommer du til
at tilbringe resten af livet på et ben

Ukendt

Tankegangen

- Areopagos' vinterseminar i april 2018 på Århus Universitet med tema: ›Er religion med til at løse eller skabe konflikter i samfundet?‹
- ›Samråd for åndsfrihed‹ afholder seminar om åndsfrihed i maj 2018, hvor ca. 110 kirker og kristne organisationer bliver indbudt.

På Severin Kursuscenter i Middelfart har de en gang, som bliver kaldt »Tankegangen«, hvor der hænger en række tankevækkende citater.

I gangen ses to af dem, der skal arbejde videre med Åndsfrihed, Mikael Wandt Laursen fra FrikirkeNet, og Carsten Hjorth Pedersen fra Kristent Pædagogisk Institut.

Definition på Åndsfrihed

Åndsfrihed i et samfund betyder, at det enkelte menneske og grupper har frihed til at have deres overbevisning i religiøse, ideologiske og etiske spørgsmål, udtrykke denne overbevisning, formidle den og handle i overensstemmelse med den. Åndsfriheden afgrænses af medmenneskets ret til samme frihed og indebærer en forpligtelse til at kæmpe for den andens ret. (Fra ›21 teser om åndsfrihed‹).

Samråd om åndsfrihed

Formålet er at øge deltagerens indsigt, skærpe argumenterne, udruste til handlekraft og gøre sig nogle strategiske overvejelser, når det angår at fremme åndsfrihed især på lokalt og nationalt plan. Samrådet kan komme med fælles udtalelser i relevante tilfælde.

Foreløbig er det aftalt, at man vil holde et årligt seminar om åndsfrihed specielt for det kirkelige bagland, gerne meget bredt.

Sæby Baptistkirke i nye lokaler

Som tidligere fortalt, har Sæby Baptistkirke solgt kirken beliggende Vestergade 3 til Nordjylland Chin Church (NCC). Efter at have siddet til leje hos NCC i snart to år har menigheden nu valgt at indgå et lejemål i ejendommen Sæbygårdvej 15, Sæby. Her føler de sig godt tilpas i lyse og venlige lokaler. De er allerede kommet godt i gang i de nye omgivelser og glæder sig meget til at drive mission herfra. Lejemålet er foreløbig indgået for et år med mulighed for forlængelse.

Døbt

Holstebro

28.05.2017:

Lykke Næsby Frederiksen, f. 22.02.1991

Roskilde

04.06.2017:

Hanna Ravnsborg Daugaard, f. 30.06.1997

Cecilie Lykke Ledvonova Jørgensen, f. 21.12.1995

Abdulbasir Anwari, f. 24.09.1998

Setave Ajin Salehi, f. 23.09.1987

Deler Haidari, f. 23.09.1990

Vaarst

16.04.2017: *Saetlai Zawkhai*, f. 03.12.2000

07.05.2017:

Trine Kjemtrup Christensen, f. 10.07.2003

Optaget

Aalborg, Bethelkirken

29.01.2017: *Johanne Holm*, f. 05.12.1948,

døbt 13.03.1949 i Nuuk

Døde

Købnerkirken

Johannes Brixen, født 26.11.1926,

døbt 16.11.1941 i Odense, døde 02.04.2017

Nyrup

Elise Nielsen, født 11.07.1926,

døbt 13.04.1952 i Midtsjælland, døde 18.05.2017

Nørresundby-Vodskov

Jacob Krogh, født 12.01.1927,

døbt 05.05.1957 i Gandrup, døde 22.02.2017

Oure

Bent Erland Rasmussen, født 19.12.1935,

døbt 13.09.1953 i Oure, døde 21.04.2017

Vaarst

Peder Eriksen, født 15.09.1932,

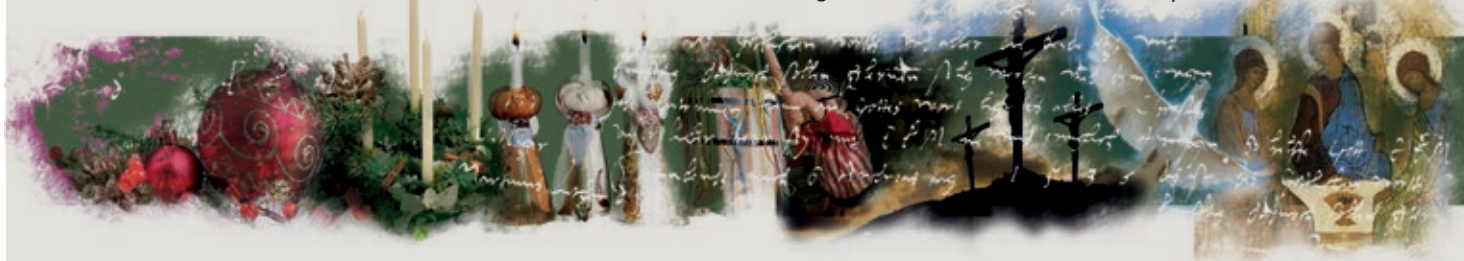
døbt 16.04.1961 i Vaarst, døde 02.05.2017

Vrå

Virginia Aakjær Larsen, født 25.03.1977,

døbt 24.03.1991 i Vrå, døde 10.05.2017

Kirkens år forløber i sin egen rytme, der fastlægges af højtiderne. Kirkeåret er uafhængigt af årstiderne, men sætter sit præg på menighedens liv. Serien omhandler den fase i kirkeåret, der er relevant ved udgivelsen af det enkelte nummer af *baptist.dk*

Trinitatis

Efter en perlerække af helligdage i første halvdel af kirkeåret er Guds tredelte natur fastslået og fejret. I anden halvdel af kirkeåret hører vi de store fortællinger om den treenige Guds virke: Peters fiskedræt, fortællingen om den fortabte søn, den rige mand og Lazarus o.a.

[≡] Raymond Jensen

[□] Ole Steen Pedersen

Trinitatis søndag har ikke sit udgangspunkt i en konkret historisk begivenhed, men indleder en periode, hvor Guds storhed forsøges beskrevet og kaperet, og hvor kaldet til efterfølgelse af Jesus er i fokus.

Den treenige Gud

Gud er stor, og Gud er en udelelig enhed. Ikke desto mindre har Bibelen valgt at hjælpe os ved at beskrive Gud som en enhed bestående af tre dele, nemlig Fornyeren, Frelseren og Faderen.¹

Helligånden er livgiveren, som helt konkret gør Guds nærvær levende i det enkelte menneske. Sønnen er Jesus Kristus, det inkarnerede ord, befrieren, som giver Gud ansigt og udlever kærligheden på jorden. Faderen er den skabende kraft og illustreres ofte ved naturens storhed. Han troner over alle og i alle!

Gud – Fader, Søn og Helligånd

Faderen og Sønnen er med i alt, hvad Helligånden gør. Den, som tager imod Helligånden, har indtaget den udelte Gud,

og har på den baggrund del i det inkarnerede ord. Trinitatis-tiden er den rolige tid. Ordet er hørt, og har vundet genklang. Nu er det tid til vækst, modning og handling.

Paulus vejleder til det gode liv: »I øvrigt, brødre, glæd jer! Bring alt i den rette stand, tag imod formaning, vær enige, hold fred! Og kærlighedens og fredens Gud vil være med jer. Hils hinanden med et helligt kys! Hilsen fra alle de hellige. Herren Jesu Kristi nåde og Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være med jer alle!«²

Guds treenighed er og bliver et mysterium

Maximos Bekenderen³ udtrykker det således: »Selvom vi tilbeder Gud, der er hinsides alt, som Treenighed og Enhed, så er han hverken tre eller en, sådan som vi kan forestille os, når vi tænker på et tal.«

1) Filipperbrevet kap. 4, vers 3-6

2) 2. Korintherbrev kap. 13, vers 11-13

3) Peter Halldorf: Det hellige år, s. 196

Noget at komme efter på sommerstævnet

[☰] Lone Møller-Hansen

[📷] privat

Fredag:

Planlagt dåb og nadver ved fjorden

De seneste år har der været mere eller mindre spontane dåbsgudstjenester på sommerstævnerne. I år vover vi at planlægge en dåbs- og nadvergudstjeneste fredag den 21. juli kl. 15.30 ved fjorden. Vi ved allerede nu, at der er én, der vil døbes, nemlig Jonas Jul Boeriis, 14 år, fra Korskirken i Herlev.

Jonas fortæller: »Jeg vil gerne døbes på sommerstævnet, fordi det er en god mulighed for at blive døbt, når venner fra Jylland og Fyn er til stede. I min kirke er det flest ældre mennesker, og her er en mulighed for at få yngre venner med til dåben. Sommerstævnet er jo et sted, hvor de også kommer.«

Jonas ville egentlig have været døbt sidste år, men så skete der noget ...

Brækkede benet

»Vi var på natløb med *One* og »spillede« *Stratego* i skoven. Det var natten, inden dåben var planlagt. Jeg gemte mig, for jeg havde et af de vigtigste kort i spillet. En af fangerne – lederne – fandt mig. Jeg ville ikke fanges, og derfor løb jeg væk, ned ad en lille bakke ved fodboldbanen. Så faldt jeg og brækkede benet, så jeg ikke kunne rejse mig op. Jeg kom på hospitalet i Holbæk og blev opereret den dag, hvor jeg skulle

» I år må det ikke gå galt. «

Jonas Jul Boeriis

have været døbt. Det tog en uge, før jeg kom hjem i kørestol, og det tog faktisk et halvt år, før jeg blev helt god til at gå igen!»

Han har dog taget revanche siden, for i maj i år vandt han DM-bronze i badminton. Både Jonas' storesøster og storebror er blevet døbt på tidligere sommerstævner, så det ligger til familien, at det gerne må være åbent og stort, og måske også lidt koldt.

»I år må det ikke gå galt«, siger Jonas, der er den første, der har meldt sig til dåb. Alle spor deltager i dåbs- og nadvergudstjenesten. Hvis det er dårligt vejr, begynder gudstjenesten i hallen.

Onsdag:

»Stille Stunder« og en omvendt ateist

Onsdag aften den 19. juli byder på en fælles lovsangsfest med både teenagere fra *One Camp*, de unge fra *Platform* og hele

» Måske kommer der mange ikke-stævne-deltagere for at høre »Stille Stunder« live. «

sommerstævnet samlet i hallen. Simon Petersen, der er en del af lovsangsprojektet »Stille Stunder«, vil lede aftenens tilbedelse og lovsang og præsentere nye danske lovsange, skrevet af unge fra hele landet.

»Stille Stunder« er et projekt støttet af BBU og MBU, der medvirker til udvikling af nye lovsange, som kan være til inspiration og opmuntring i de danske kirker. Sangene bliver løbende lagt på YouTube. Du kan følge projektet på www.facebook.com/StilleStunder, hvor der også ligger videoer med de velsyngende og velspillende unge mennesker.

På Facebook-siden, der har knapt 4000 »likes«, gør de unge også reklame for aftenen på sommerstævnet – så måske kommer der mange ikke-stævne-deltagere for at høre »Stille Stunder« live. Man kan også høre to sange, som »Stille Stunder« har indspillet. De findes på Spotify, Apple Musik og andre streaming-tjenester.

» Han læste i Bibelen for at få skyts til at argumentere imod sine kristne venner. «

Ateist blev sognepræst

Elon Jepsen er aftenens forkynner, og han vil give en udfordrende vinkel på sommerstævnets tema. Elon er 35 år, gift og far til to, opvokset som ateist, kom til tro i Pinsekirken, studerede teologi og er i dag sognepræst i Harte Kirke ved Kolding og en del af Dansk Oase.

Også Elon fortæller om sit møde med Gud på YouTube, bl.a. i en video som hedder »Fred med Gud«. Han fortæller, hvordan han læste i Bibelen for at få skyts til at argumentere imod sine kristne venner. Og i stedet oplevede han, at Helligånden åbenbarede Jesus' ord for ham, og i en proces kom han til tro på Gud og erfaring af Guds nærvær.

Elon medvirkede også i 2010 i et DR2 program, der hed »De Omvendte«. Det kan ses på hans hjemmeside: www.vidnesbyrd.dk

Elon er præst i et sogn, der specifikt søgte en troende præst – og de fik en præst, der betegner sig selv som mere moderne end konservativ.

DUKUNDANE – lad os være venner!

Mikrofinans, når det er bedst

Baptistkirken i Danmark har siden 2008 støttet mikrofinans-aktiviteter i projekter. Særligt har Dutabarane, vores partner i Burundi, brugt spare- og lånegrupper (VSLA) i deres arbejde med at bekæmpe hiv, aids og fattigdom, men også vores øvrige partnere arbejder med metoden. Lige nu er der mere end 200.000 medlemmer i de grupper, som vores partnere i Burundi og Rwanda har startet!

[] Morten Kofoed

[] Morten Kofoed

og Rasmus Hylleberg

Dutabarane har arbejdet målrettet med spare- og lånegrupper (VSLA) i deres projekter og tegner sig for mere end 180.000 medlemmer i deres grupper. Det gør Dutabarane til en af de største aktører indenfor VSLA i Burundi. VSLA er en integreret del af de øvrige projektaktiviteter, der altså kan være hiv- og aids-oplysning, men også forebyggelse af vold mod kvinder eller landbrugsaktiviteter.

Førende indenfor spare- og lånegrupper
Dutabarane har siden 2006 haft mere end ti projekter med VSLA. Vi har netop afsluttet anden fase af det Danida-støttede

» Systemet i VSLA er, at man sparer op og låner ud til hinanden i en cyklus på 9-12 måneder. «

projekt *Shigikirana*, og det er gået så godt, at alle væsentlige projektmål er opfyldt – på trods af, at Burundi i den periode har været ramt af politiske uroligheder, der har været tørke og mange har forladt landet.

Mange kvinder er med

I marts 2017 besøgte jeg igen to af de vel-fungerende grupper i Ngozi-provinsen i det nordlige Burundi. Fælles for grupperne er, at de fleste af de 25 medlemmer er kvinder. Den ene gruppe har 20 kvinder og den anden 19. Formanden for gruppen »Dukundan«*,* der betyder »Lad os være venner«, er dog en mand ved navn Adolphe Ndawimana – og en driftig en af slagsen. Han har selv fået flere lån og investeret i et TV og lavet en biograf, hvor de lokale kan underholdes efter dagens arbejde. Han lånte 900 kr. og tjener nu 175 kr. om ugen på biografen, så lånet blev hurtigt tilbagebetalt.

Først spare, så låne

Systemet i VSLA er, at man sparer op og låner ud til hinanden i en cyklus på 9-12 måneder. Så nedlægger man gruppen og deler alle aktiver i forhold til, hvor meget man har sparet op. Derefter starter man forfra. Man likviderer foreningen for at undgå spekulation og for store beløb i pengekassen. Det er der dog normalt ikke, da de fleste penge er lånt ud. Grupperne har også en såkaldt social fond, hvor alle hver uge bidrager med et lille beløb. På fællesmøderne kan medlemmerne anmode om støtte til fx hospitalsbesøg, medicin eller til børnenes uddannelse.

Marie Rose og Yolande køber jord

Jeg mødte Marie Rose Dusabe, 32 år, der er skolelærer og mor til fem. Hun fortalte, at i forbindelse med afslutningen af gruppens første cyklus, fik hun så mange

penge ud, at hun kunne købe et stykke jord på 400 m², så hun nu kan dyrke sine egne afgrøder. På ni måneder fik deltagerne en forrentning på 25% af deres investerede kapital. Og det er ikke usædvanligt. Nogle grupper har været langt over 50%.

Fællesskab og omsorg

Yolande Nyandwi, 28 år, der er mor til tre, ernærer sig med småhandel, som rigtig mange af gruppernes medlemmer også gør. Med lån fra gruppen køber hun frugt og grønt, som hun sælger på markedet. Da hun begyndte i gruppen for to år siden, havde hun hverken husdyr eller jord, men med et stort smil på læben fortæller hun glædestrålende, at hun nu har tre geder og et stykke jord.

Yolande tilføjede, at det er dejligt at kunne spare op og låne penge, men fællesskabet og omsorgen i gruppen er det vigtigste. Selvom gruppen er en blanding af landsbyens beboere, hvor ikke alle er baptister, er det også dejligt at kunne mødes i kirken og dele Guds ord – og på den måde være venner med andre også uden for kirken.

Fakta

Dutabarane er et netværk af 28 kirkesamfund. Det er startet af Baptistkirken i Danmark sammen med World Relief Burundi og Kirkerådet i Burundi.

Dutabarane har i fase to af *Shigikirana*-projektet dannet knapt 3.000 VSLA-grupper samt uddannet ca. 15.000 i hiv- og aids-forebyggelse.

Shigikirana-projektet er støttet med 3.151.939. kr. i Danida-midler, der er administreret af Civilsamfund i Udvikling (CISU).

Gudstjeneste er noget, vi gi'r til hinanden!

»Sport er som sex – det er sjovere at være med end at se på!« Sådan har tidligere kulturminister Jytte Hilden engang sagt. Og uden sammenligning i øvrigt har jeg det lidt på samme måde med gospelmusik.

[≡] Anne Åbom

[📷] Arkiv – Kenneth Jensen

Det er også sjovere at synge gospel end at være tilhører. For når man igen-igen har hørt ›Oh happy day‹ fremført af et middelmådigt, men velmenende gospelkor, kan man godt blive lidt træt i øregangen. Og det kan jeg godt tillade mig at sige, fordi jeg netop selv er et middelmådigt, men velmenende gospelkormedlem.

Det kravler ind under huden

Jeg var så heldig at flytte ind i en kirke, hvor der var et gospelkor. De første par år var jeg en form for ›passivt medlem‹, fordi vores lejlighed støder lige op til kirkesalen. Efter at have hørt dem hver torsdag aften kunne jeg de fleste sange og kunne lige så godt gå ned og

synge med. Og gospel kravler ind under huden – specielt når man synger med. For det ligger i gospelmusikkens væsen, at man ikke skal være tilskuer. Gospel er noget, man deltager i.

Lyt med åbne sanser

Og faktisk gælder princippet alle former for musik i gudstjenesten. Salmer er til for at blive sunget sammen med andre. Lovsange er til for at blive sunget sammen med andre. Måske skal du holde lidt igen med at synge med på et avanceret orgelpræludium, men alligevel: En åben og nysgerrig tilgang kan man godt udvise!

Det betyder alverden for de mennesker, der lægger liv og sjæl i at gøre netop denne salme, lovsang eller gospelsang særlig god og berigende, hvis vi på kirkebænkene kan svinge os op til at kvittere med mere end ›det baptistiske nik‹ – du kender det: Korslagte arme, let tilbagelænet i stolen, en skeptisk mine og et diskret nik!

Hvis vi i stedet lukker op og tager imod – så kan hele gudstjenesten blive noget, vi giver til hinanden. Så vær med! Syng med! Det er sjovere end at se på.

PP

DANMARK

Magasinpost-MMP ID-Nr.: 46476

Afsender: Baptistkirken i Danmark, Lærdalsgade 7, st. tv., DK-2300 København S, ISSN 1901-4635

